

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/132/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

70/2019. (II. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2018. április 10-én előterjesztett **panaszát** a 2019. február 28-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – K. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2018. április 10-én kosárlabda edzés céljából közlekedett gépjárművével Z. városból H. városba. A két járőr egy rendőrautóval A. település határában elhajtott mellette a kétsávos úton. A panaszos 5-6 autó távolságból haladt utánuk, ahogyan besorolt az elfogyó jobboldali kapaszkodó sávból. A. településtől Z. községig többször elöztük az úton 60-70 km/h-s sebességgel közlekedő kamionokat. Z. községet követően a panaszos megérkezett a *-as utak kereszteződéséhez, ahol a panaszos utolért egy szénabálát szállító utánfutóval közlekedő személygépkocsit. A rendőrautó akkora már megelőzte ezt a kocsit, továbbá néhány autó már kisorolt előttük S. község irányába. A szénaszállító kb. 50-60 km/h-s sebességgel haladt, amikor a panaszos a KRESZ szerinti alkalmas előzési pontot kivárva, az emelkedőn elhaladt mellette. Az esettől kb. 6-800 méterre egy hajtúkanyar után a rendőr villogó sziréna mellett leintette a panaszost. A panaszost a két rendőr alaptalanul azzal vádolta, hogy a záróvonalat átlépve előzte meg a szénaszállítót. A panaszos szerint az egész intézkedés jogszerűtlen volt és lehet, hogy szerepet játszott benne a BMW-sekkel szembeni előítélet és az irigység. A rendőrök még gúnyosan-cinikusan további szép napot is kívántak neki az intézkedés végén. A panaszos szerint

¹Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a rendőri intézkedés és a szabálysértési feljelentés alapvető jogait sérti és minden valóságot nélkülöz.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) T. Zs. r. alezredes, őrsparancsnok jelentésében előadta, hogy a H. városi Rendőrőrs beosztottja Sz. P. r. tzls. szolgálatparancsnok, és T. A. c. r. ftzls. körzeti megbízott 2018. április 12.-én oktatáson vettek részt a Megyei Rendőr-főkapitányságon. Vissza H. városba szolgálati jellegű gépkocsival utaztak, 14.00 óra körüli időben a *-as főúton, a *-os út kereszteződésénél a gépjárművet vezető Sz. P. r. ftzls. arra lett figyelmes, hogy a neki bal oldali sávban, mögötte kb. 200 m-re egy gépjármű záróvonalat átlépve szabálytalanul előz.

Az első megfelelő lehetőségénél a gépjármű vezetőt intézkedés alá vonták. Az intézkedés során az Rtv.-ben foglaltaknak megfelelően, szabályszerűen jártak el. Közölték nevüket, jelvéyszámukat, az intézkedés okát. Az intézkedés alá vont panaszos az intézkedő rendőrökkel arrogáns hangnemben kommunikált, együttműködést nem tanúsított. Az intézkedés befejezését követően a rendőrök a feltételezett szabálysértés helyére visszatértek, hogy képfelvételt készítsenek a helyszínről. Ekkor derült ki, hogy a domborzati viszonyok miatt tévedésben voltak, a gépjárművezető nem követett el szabálysértés. Mivel K. L. elérhetősége nem állt rendelkezésre, így kiértesíteni erről őt nem tudták.

Sz. P. r. ftzls. az őrsre visszaérve az esetről azonnal jelentés tett. Parancsnoki elbeszélgetés során felhívta a r. alezredes a figyelmét arra, hogy a jövőben sokkal körültekintőbben járjon el hasonló esetben, továbbá utasította rendőri jelentés elkészítésére.

A panaszossal szemben szabálysértési feljelentés nem készült, eljárás nem indult, így ő joghátrány nem szenvedett. Vele szemben személyes szabadságot korlátozó kényszerítő intézkedést nem foganatosítottak, A rendőri intézkedést a vélt szabálysértés észlelése alapozta meg. A tévedés megállapítás után további eljárástól eltekintettek.

2) A 2016. június 12.-én kelt rendőri jelentés szerint 2018. április 10.-én délután 14 óra körüli időben Z. városból tartott visszafele megkülönböztető jelzéssel ellátott szolgálati gépjárművel. A gépkocsit Sz. P. r. tzls. vezette míg T. A. c. r. ftzls. a jobb oldali ülésen ült.

A gépkocsival a *-as úton haladtak a *-os főút kereszteződésétől H. város irányába, amikor Sz. P. r. tzls. szólta, hogy a gépkocsi visszapillantó tükréből jól látta, amint egy sötét színű BMW személygépkocsi a bal oldali, szembejövő sávban közlekedik, egy gépjárművet előz meg a záróvonalon. A szolgálati gépkocsival ekkor olyan 200 méterre lehettek a szabálysértést elkövető gépjármű előtt.

A r. tzls. kérdezte, hogy látta-e a szabálysértést a jelentést készítő rendőr, amire azt felelte, hogy azt nem látta, de ha biztos a szabálysértésben, akkor állítsák meg a gépjárművet, majd vonjuk intézkedés alá.

A forgalmi viszonyok miatt a BMW gépjármű megállítását csak a Z. községi lehajtónál tették lehetővé, ahol a kanyarodó sávban leállítva vonták intézkedés alá a személygépkocsit melyet a panaszos vezetett.

A panaszos az intézkedés elején egyből szinte kiugrott a gépkocsijából és még mielőtt neki bármit is mondhattak volna emelt hangnemben közölte, nem követett el semmit és nem is ismer

el semmit.

A panaszos közlését követően nevezettnek napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak közölték jelvényszámunkat, majd Sz. P. r. tzls. közölte vele, hogy a megállítására és intézkedés alá vonására az általa észlelt szabálysértés záróvonalon történő előzés miatt került sor.

A panaszos magából kikelve további emelt hangnembe közölte, Ő egy tiszteletbe álló állampolgár, aki soha sem követne el szabálysértést és ha el is követte volna elvárna, hogy ezért csak figyelmeztetésben részesítsük. Továbbá közölte, hogy nem is közlekedett a bal oldali sávban 0 nem előzött meg senkit sem.

Kollégám az intézkedés során végig nyugodt, türelmes hangnemben beszélt a panaszossal, annak ellenére, hogy nevezett végig lekezelő, arrogáns hangnemben beszélt vele. A panaszos az intézkedés során többször közölte a rendőrökkel, hogy tudja a rendőröknek az a szokásuk, hogy kinéznek egy nagyobb értékű gépjárművet, mint az ő tizenéves gépkocsiját és minden indok nélkül ráfognak egy szabálysértést mivel van pénze úgylis be tudja fizetni. Közölte jelen esetben is ez történt és mivel mai napra biztos intézkedés nélkül mentek volna be, hogy bent legyen mit felmutatni meg akarják bírságot. A másik rendőr erre többször is közölte a panaszossal, hogy a feltételezése minden alapot nélkülöznek. Ezt követően közölték vele, hogy mivel nem ismeri el a szabálysértést, ezért figyelmeztetést vagy helyszíni bírságot nem tudnak alkalmazni vele szemben, ezért vele szemben szabálysértési feljelentés készül. Közölték vele azt is, hogy az intézkedés ellen a jogszabályban meghatározott határidőn belül panasszal élhet, ezt követően elköszöntek a panaszostól.

Ezután visszamentek a szabálysértés helyszínére, hogy fényképfelvételeket készítsenek. A helyszín megtekintése során Sz. P. r. tzls. kijelentette, hogy a tükörből ő ugyan úgy látta, hogy az előzés záróvonalon történt, de a helyszínt látva terepviszonyok miatt úgy tűnt, hogy nem láthatta pontosan az előzés helyét, így nem bizonyos a szabálysértés elkövetése. Ezután mivel a szabálysértés tényét nem lehetett egyértelműen megállapítani, eltekintett a feljelentéstől és az intézkedésről jelentés készült.

3) A korábbi jelentés kiegészítéseként a Testület megkeresésére Sz. P. r. tzls. előadta, hogy figyelmeztetéssel sem tudom az intézkedést lezárni, vele szemben szabálysértési feljelentést teszek.

K. L.-t a helyszínen igazoltattam, illetve őt, és a járművét a körözési rendszerben ellenőriztem, adatait rögzítettem.

Adatainak rögzítése során nevezett személy végig ingerülten, kötekedően viselkedett, sérelmezte az intézkedést, véleménye szerint azért történt az intézkedés, mert egy jó autót láttak a rendőrök és ezt irigylik. A személyt ezen idő alatt többször fel kellett szólítani, hogy jöjjön az útpadka irányába, mivel többször a *-as elkerülő úttest közvetlen közelében, gépkocsija bal oldala, és az úttest között tartózkodott, ezzel veszélyeztetve önmaga testi épségét.

Az intézkedés során a rendőrök higgadt hangnemben kommunikáltak, a panaszos ezen sérelme megalapozatlan.

Az intézkedést követően visszament a r. tzls. a helyszínre, hogy fényképfelvételeket készítsen, ennek látta, hogy a záróvonalat megelőzően szaggatott felező vonal van. Az előzés észlelésekor a domborzati viszonyok miatt a gépkocsi tükrekből úgy látta, hogy végig záróvonal van, ezért döntött az intézkedés megkezdéséről. Mivel emiatt nem volt megállapítható a cselekmény elkövetésének pontos helyszíne, ezért nem volt egyértelműen a szabálysértés elkövetése, ezért eltekintett a feljelentéstől. Erről a panaszost azonban már kiértésíteni nem tudta, mivel a telefonszámát már nem rögzítette.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrök jogszerűen fogantatosítottak közlekedésrendészeti intézkedést a panaszossal szemben.

A panaszos előadta, hogy közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták arra való hivatkozással, hogy a záróvonalat átlépve előzött meg egy gépkocsit. A panaszos állítása szerint ez nem volt igaz.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedő rendőrök a visszapillantó tükörben észlelték az előzést és a környezetből a helyszínt akként azonosították – utóbb kiderült hogy tévesen –, mint ahol záróvonal választja el egymástól a sávokat.

a) Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkör gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, illetve közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 9. §-a azzal egészíti ki, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az Rtv. 44. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A KRESZ 18. § (1) bekezdés c) pontja szerint a záróvonal hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávtól választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől – az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával – átléphető.

Az kétséget kizáróan megállapítható az előadásokból, hogy a panaszos közúti közlekedésben vett részt, így a Testület megítélése szerint az Rtv. 44. §-a alapján jogszerű volt az intézkedés alá vonása, mivel a fenti jogszabályhely általános felhatalmazást ad a rendőrnek arra, hogy a közlekedésben résztvevő járműveket, illetve vezetőit ellenőrizze, akár szabálysértés, szabályszegés vagy közlekedési bűncselekmény észlelése nélkül is. Az a tény, hogy utóbb a rendőri észlelés tévesnek bizony önmagában nem teszi az intézkedést jogszerűtlenné.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőri intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület a rendőri bánásmóddal kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos a rendőrök fellépését megfélemlítőnek értékelte, állítása szerint rendőrök cinikus-gúnyos módon beszéltek.

A rendőrök előadás szerint az intézkedés során higgadtan, nyugodtan viselkedtek, a panaszos arrogáns magatartása ellenére.

A Testület a panasz ezen része kapcsán figyelemmel volt Rtv. fent idézett 2. §-ára, amelynek értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonzbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitányának, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat

szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület csupán a rendelkezésre álló iratokra támaszkodva nem tudott abban állást foglalni, hogy a rendőrök valóban fenyegetően léptek-e fel a panaszossal szemben, ezért a panaszos emberi méltóságához fűződő alapjogának sérelme nem volt megállapítható.

IV.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a gépkocsival közlekedő panaszost, ezért a közlekedésrendészeti intézkedés foganatosításával nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. Ugyanakkor a Testület a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási eszközök miatt nem tudott megalapozott döntést hozni a rendőri hangnem és bánásmód vonatkozásában, ezért az emberi méltósághoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

A Testület erre figyelemmel – és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2019. február 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag